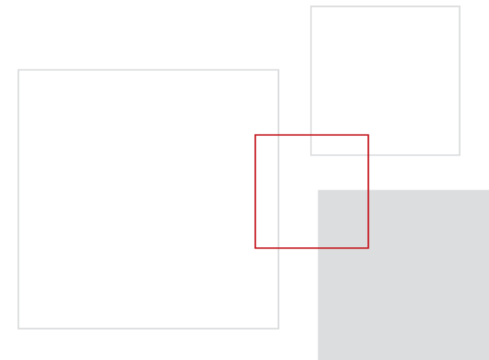
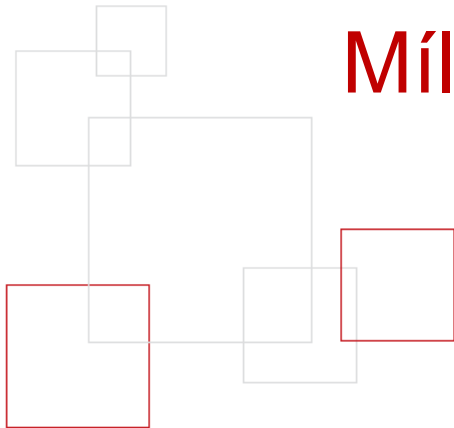

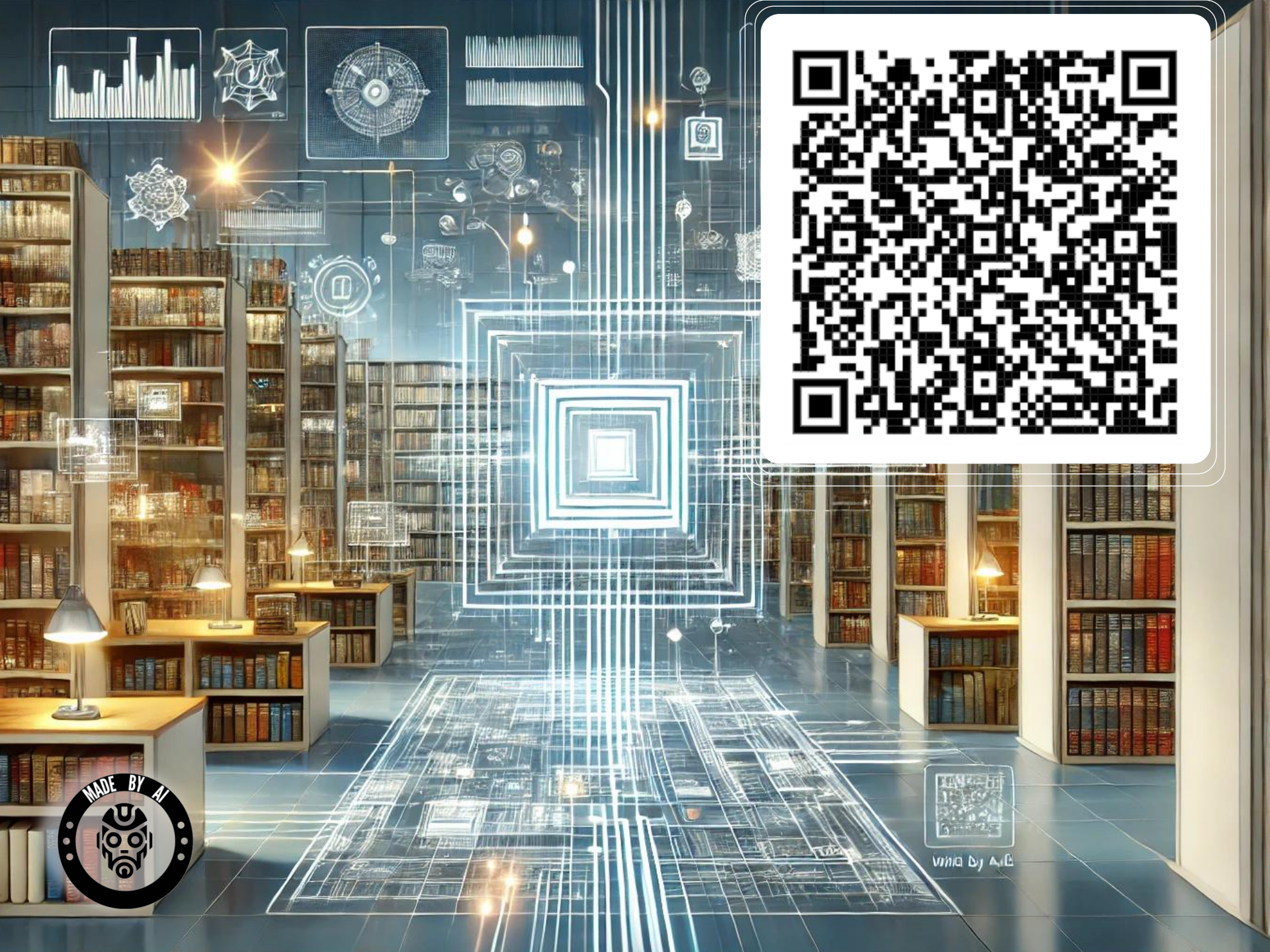

Městská knihovna v Praze

Vzdělávací lekce a programy s využitím AI

Míla Linc

KnihovnaAI

AI v knihovně, knihovna ve světě AI

Tři patra knihovny? Tři místnosti? Ale klidně i jedna malá místnost, kde se tyto funkce prolínají podle toho, co je zrovna potřeba.

"Rychlá knihovna"

Profánní knihovna, knihovna rychlých informací.

Čtivo, knihy, wifi, samoobslužnost, rezervace, vzdálený přístup, uspokojení základní poptávky. Zapojení chytrých technologií, díky kterým tyto služby nabídneme efektivněji a levněji, třeba i bez pomoci živého knihovníka.

"Pomalá knihovna"

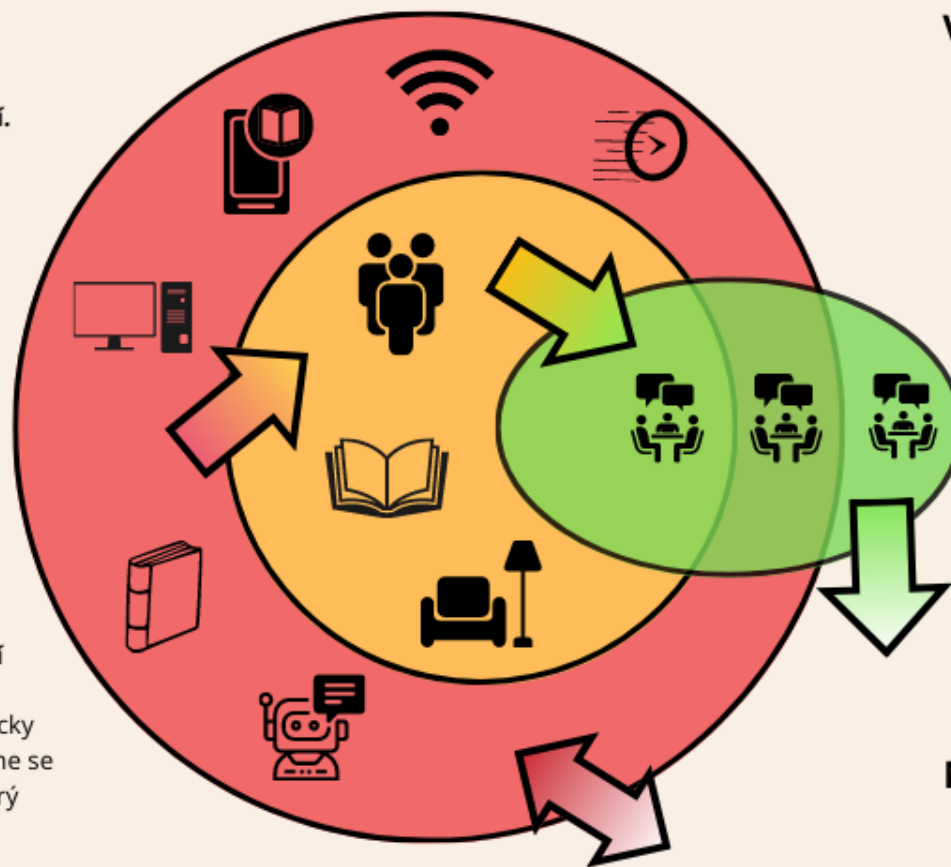
Knihovna pomalých informací.

Knihovna s asistencí knihovníka, místo vzdělávání, přednášek, kritického myšlení, rozvoje kreativity. Místo poznávání i setkávání.

"Živá knihovna"

Knihovna sváteční, knihovna zážitku a setkávání

Místo s "průhlednými" zdmi, které je v protikladu s rychlou knihovnou. Knihovna, která není automaticky dostupná, a kde symbolicky vypínáme mobily a učíme se "znovu číst" a komunikovat. Ostrov klidu a míru, který ale klid a mír dokáže narušit i vhodnými otázkami

Vodítka k řešení:

AI nástroje

Chatboty, doporučování, efektivní vnitřní systémy zajišťující fungování knihovny.

Vzdělávání v oblasti AI

Přednášky, besedy a workshopy pro veřejnost. Mediální gramotnost, seznámení s AI, rozvoj kreativity. Hledání nových uplatnění ve světě, který AI ovlivňuje.

Komunitní služby

Knihovna jako protiváha přetechnizovaného světa. Možnost setkávání, pomoci, dobrovolnictví, odpojení se od sítě. Workshopy podporující čtenářství, pomáhající v komunikaci a socializaci.

Něco jako...

Hypermarket

Mají všechno a rychle a na jednom místě

Vesnický koloniál

Třeba nemají vše, ale stačí to a navíc se člověk i dozví, kolik štěňat má sousedka...

Vesnická hospoda/kostel

Stačí se zeptat a člověk získá věci, které nikde jinde už nejsou a na které by ho nenapadlo se ani zeptat.

Setkání a workshopy

Společné povídání, setkání, zastavení se. Knihovna spojuje lidi ze všech tří prostorů. Nastavuje zrcadla a pomáhá "porozumět světu i sobě"

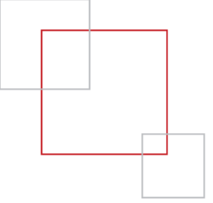
"Tajné" dveře

Knihovna vítá všechny, ale jen ten, kdo chce a prahne po poznání, může vstoupit do dalších symbolických dveří a objevit další úroveň knihovny. Knihovna tomu "prahnutí" zároveň dost pomáhá (propagace, komunikace, nabídka služeb...). Posledními dveřmi pak do světa pouštíme nějaké to dobro...

Příběhy

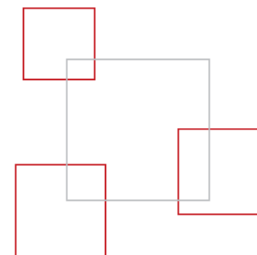
Nezáleží na formě, ale na příběhu samotném - v knize, v textovém souboru, ve filmu či divadle. Mění se v závislosti na technologii - vyprávění, divadlo, knihtisk, vizuální média, AI. Knihovna hledá jádro příběhů, objevuje zapomenuté a nabízí to nejlepší z nového...

Velké jazykové modely a knihovny nyní

- **Lekce pro děti – vyzkoušeno, testováno (na knihovnicích i dětech). Úspora času**
  - Potřeba mít přesné prompty, potřeba znát správnou terminologii
  - Sciobot, asistent pro GPT4 Didaktik Genius
- **Brainstorming, swot analýzy a další „profláklé“ metody**
- **Porozumění textu**
  - Odborné zahraniční články, přeložení knihovního řádu pro děti...
- **Pomoc, když nevím, jak se zeptat**
  - Třeba když potřebuju v Excelu vzoreček a ani netuším, jak se jmenuje to, co chci
- **Psaní**
  - Emailů, grantových žádostí, článků, výročních zpráv, pohádek...
- **Testy, omalovánky, pracovní listy**
  - Hlavně ty omalovánky...

Proč lekce?

Jak dlouho vám, prosím, trvá příprava nějaké vzdělávací lekce pro školu? Samozřejmě vím, že je to případ od případu v závislosti na tématu nebo cílové skupině, ale stačí mi i nějaký velmi hrubý odhad. Díky moc 😊

Hodinu 1% > ×

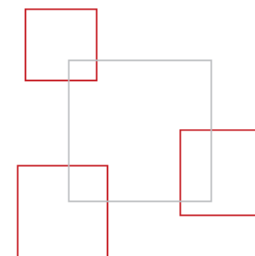
Dvě hodiny 6% > ×

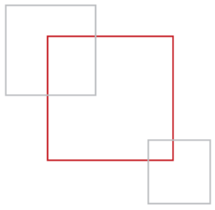
Půl dne 15% > ×

den 18% > ×

Dva a více dnů 54% > ×

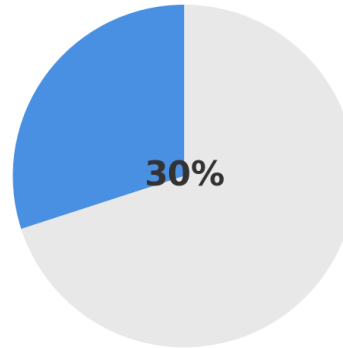
Tyden 6% > ×

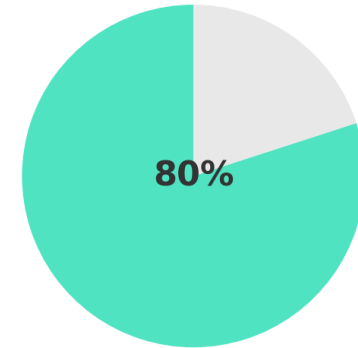
AI pomůže, ale jen někde...

Výzkum a plánování

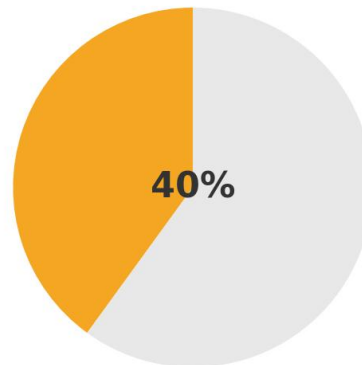
ChatGPT, Power BI

Vytváření obsahu lekcí

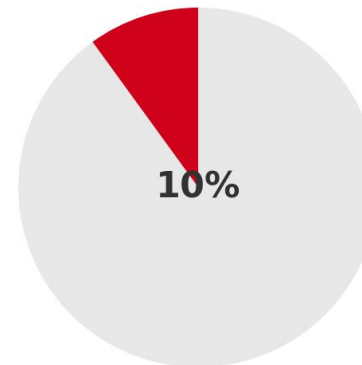
ChatGPT, Canva

Organizace a administrace programů

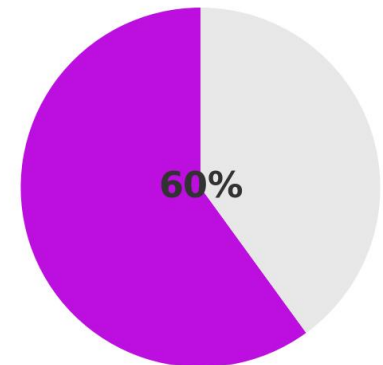
Microsoft Bookings

Vedení lekce

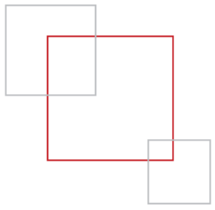
ChatGPT

Hodnocení a zpracování zpětné vazby

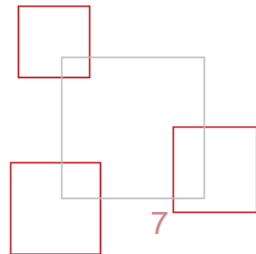
Power BI, MonkeyLearn

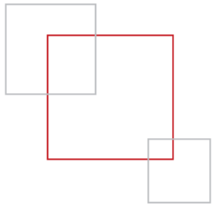

Jak to tedy funguje

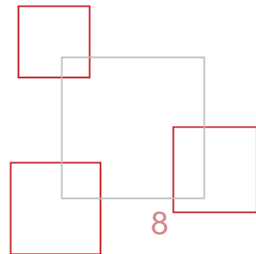
- Velké jazykové modely generují text slovo po slovu následujícím způsobem:
  - Model obdrží kontext předchozích slov (např. začátek věty).
  - Pro každé následující slovo vypočte pravděpodobnostní rozdělení všech slov ve svém slovníku na základě kontextu.
  - Vybere nejpravděpodobnější slovo jako další výstup.
  - Toto slovo se připojí ke kontextu a proces se opakuje pro další slovo.
- Takto model postupně skládá slova do větných celků, odstavců atd. Jeho výstupy tak vyplývají z pravděpodobnostního modelování souvislostí v datech, nikoli z předem připravených frází

Jak fungují LLM (Velké jazykové modely)

+ **1**

Using limited free plan [Upgrade](#)

 Good afternoon, Míla

How can Claude help you today?

Napsat

Zeptat

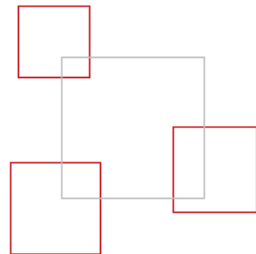

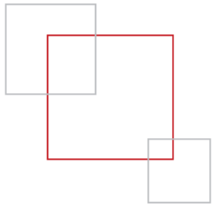
Poslat zprávu Copilotu

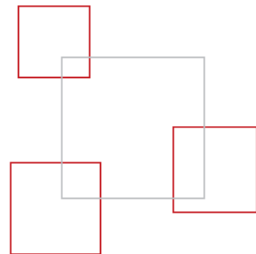
Správné prompty

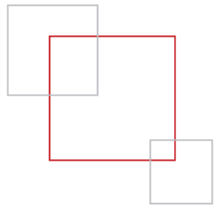
- ‡ **Téma lekce** – o čem to má být
  - ‡ **Cíl** – co chci, aby se děti naučily
  - ‡ **Doba trvání** – jak dlouhé to má být
  - ‡ **Co mám k dispozici** – a s čím můžu pracovat
  - ‡ **Co o tématu vím**
  - ‡ **Typy aktivit** – jaký typ aktivit by měli žáci dělat
  - ‡ **Publikum** – jak staré jsou děti a co už třeba umí
-
- ‡ **PROMPTING STRATEGY R-T-F**
    - ‡ Role: act as...
    - ‡ Task: Create a...
    - ‡ Format: Show as...

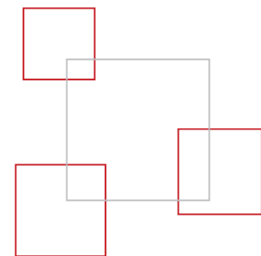

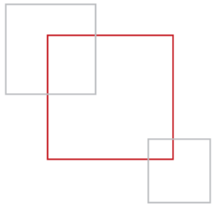
- **Jsi skvělý lektor, vytvoř lekci na téma XY podle mých podmínek, aktivity vyber tak, aby splňovaly ABC.**
  - Anebo použiju asistenta (Didaktik genius), který roli už definuje.
- Jsi skvělý novinář, napiš mi článek o knihovně, článek bude mít tři kapitoly...
- Jsi nejlepší analyzátor dat, udělej XY, výstup chci jako tabulku.
- Jsi geniální autor detektivních příběhů, který je známý svými oceňovanými díly a tvorbou inteligentních a nekonvenčních zápletek, jehož cílem je napsat oceněný příběh pro literární soutěž.

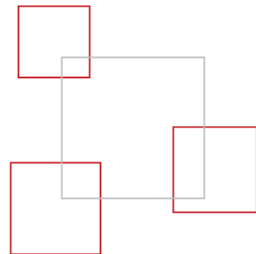
- Jsi vynikající lektor, znáš všechny důležité metodiky vedení lekcí. Vytvoř lekci pro knihovnu pro děti v šesté třídě základní školy na téma Národní obrození. Lekce bude trvat hodinu a jejím cílem je seznámení s duchem doby a zajímavostmi, s důležitými jmény, o kterých se následně děti budou učit ve škole. Úkoly by měly být interaktivní, podporovat vyhledávání a zpracování informací. Některé úkoly by měly být pohybové, děti budou pracovat ve skupinách. Počítej s tím, že lektor o látce neví nic a nemá čas si látku nastudovat, takže by úkoly měly být navrženy tak, aby se to dalo zvládnout. Lekce bude trvat jednu hodinu a knihovník má k dispozici pouze papíry a tužky a knihy.

Upravuji

- ‡ **Dej mi jiný návrh** – když mě to neosloví
- ‡ **Navrhni pět dalších úkolů** – když se mi nelíbí to, co vymyslel.
- ‡ **Navrhni dalších deset úkolů** – když to pořád není. Někdy u dvacátého návrhu se začne motat v kruhu
- ‡ **Vytvoř mi Otázky/kvíz/hádanku** (cokoliv, co navrhne)
- ‡ **Napiš mi příběh, o kterém se budeme bavit** – když navrhne práci s nějakým textem, který nemám
- ‡ **Vytvoř mi omalovánku/obrázek/kartičku do pracovního listu**

Průběh Lekce:

Úvod (10 minut)

1. **Zahájení Lekce:** Krátký úvod do tématu, vysvětlení cílů lekce a motivace pro děti.
2. **Vcítění do Doby:** Provádění krátké aktivity nebo hry, která pomůže dětem vcítit se do zkoumaného období, například skrze rychlou diskuzi o základních faktech nebo prostřednictvím krátkého videa.

Hlavní Část (35 minut)

1. Výběr a Výzkum Postav:

- Děti se rozdělí do malých skupin.
- Každá skupina obdrží prázdnou kartu postavy.
- Skupiny vyberou nebo jim bude přidělena významná postava, kterou budou reprezentovat.
- Děti použijí dostupné zdroje k vyplnění karty – hledají informace o období, profesi, dílech a zajímavostech své postavy.

2. Příprava Scénky:

- Na základě informací získaných během výzkumu každá skupina připraví krátkou scénku, která představí jejich postavu bez jmenování.
- Encourážujte děti, aby byly kreativní – mohou vytvořit dialogy, využít rekvizity nebo dokonce zahrnout prvky humoru.

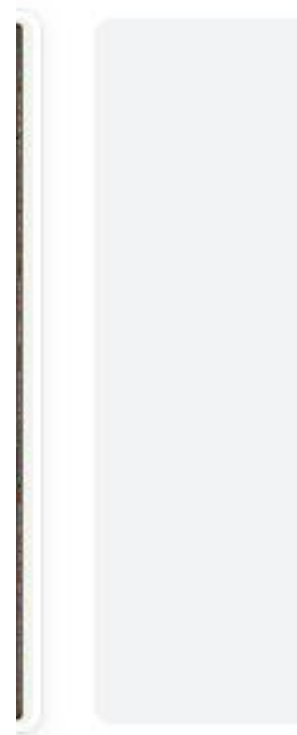
Závěrečná Část (15 minut)

1. Presentace Scének:

- Skupiny postupně předvedou své scénky.
- Ostatní děti a učitel hádají, o kterou postavu jde.

2. Diskuze a Reflexe:

- Krátká diskuse po každé scénce, odhalení správných odpovědí a zajímavých faktů o každé postavě.
- Závěrečná reflexe, kde děti sdílí, co se naučily a co je nejvíce zaujalo.

Kvíz: Historie Národního muzea v ČR

1. Kdy bylo Národní muzeum v Praze oficiálně založeno?

Kvíz_Historie_Narodniho_Muzea.docx
Dokument

v přiloženém dokumentu je kvíz o historii národního muzea. na internetu Zkontroluj správnost odpovědí

Zde jsou správné odpovědi na kvíz o historii Národního muzea v Praze:

1. Kdy bylo Národní muzeum v Praze oficiálně založeno?

Správná odpověď: b) 1818

Národní muzeum bylo založeno 15. dubna 1818 jako Vlastenecké muzeum v Čechách. iROZHLAS

2. Kdo byl hlavním iniciátorem a zakladatelem Národního muzea?

Správná odpověď: c) Kašpar Maria hrabě Sternberg

Kašpar Maria hrabě Sternberg byl významným přírodovědcem a jedním z hlavních zakladatelů Národního muzea. WIKIPEDIA

3. Která z těchto událostí nejméně ovlivnila stav budovy Národního muzea?

Správná odpověď: b) Výstavba magistrály v 70. letech 20. století

Výstavba severojižní magistrály v 70. letech 20. století vedla k oddělení budovy muzea od městské infrastruktury, což způsobilo nadměrný hluk, vysokou úroveň prachu a neustálé vibrace z těžké silniční dopravy. WIKIPEDIA

Tyto odpovědi jsou v souladu s historickými fakty o Národním muzeu v Praze.

Zdroje

Napsat zprávu pro ChatGPT

Sdílet

MI

Citace

iROZHLAS

Před 200 lety vzniklo Národní muzeum. Projděte si jeho historii od ...

15. dubna 2018 — Před 200 lety, 15. dubna 1818, vydala česká zemská šlechta slavnostní provolání...

Wikipedia

National Museum (Prague)

25. května 2024

Výsledky hledání

iROZHLAS

Před 200 lety vzniklo Národní muzeum. Projděte si jeho historii od ...

15. dubna 2018 — Před 200 lety, 15. dubna 1818, vydala česká zemská šlechta slavnostní provolání...

Wikipedie, otevřená encyklopedie

Národní muzeum – Wikipedie

Národní muzeum v Praze (zkratka NM, od roku 1848 České muzeum, v letech 1854 – 1919 Museum...

Wikipedie, otevřená encyklopedie

Historická budova Národního muzea – Wikipedie

Historická budova Národního muzea je monumentální novorenesanční palác uzavírající hor...

Národní muzeum

Historické muzeum - Národní muzeum

Historické muzeum patří k nejstarším částem Národního muzea s kořeny už po jeho založení v roc...

Národní muzeum

Dějiny - Národní muzeum

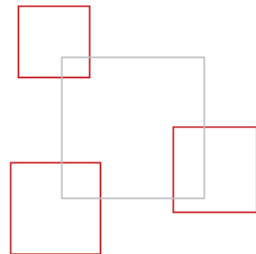
Nechte se provést minulostí českých zemí od 8. století až do první světové války! Na celkové ploše 1 300 m...

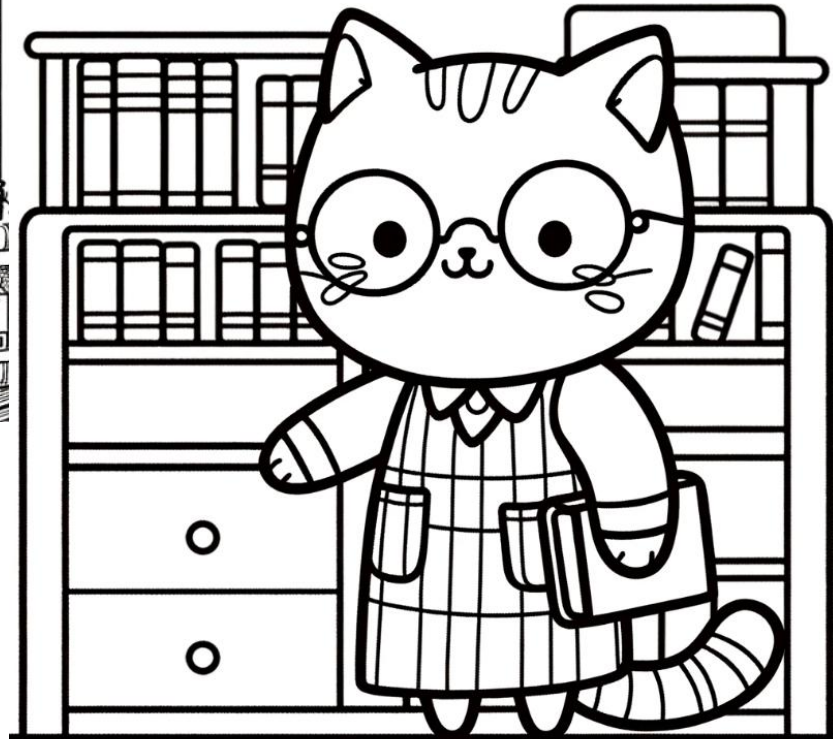

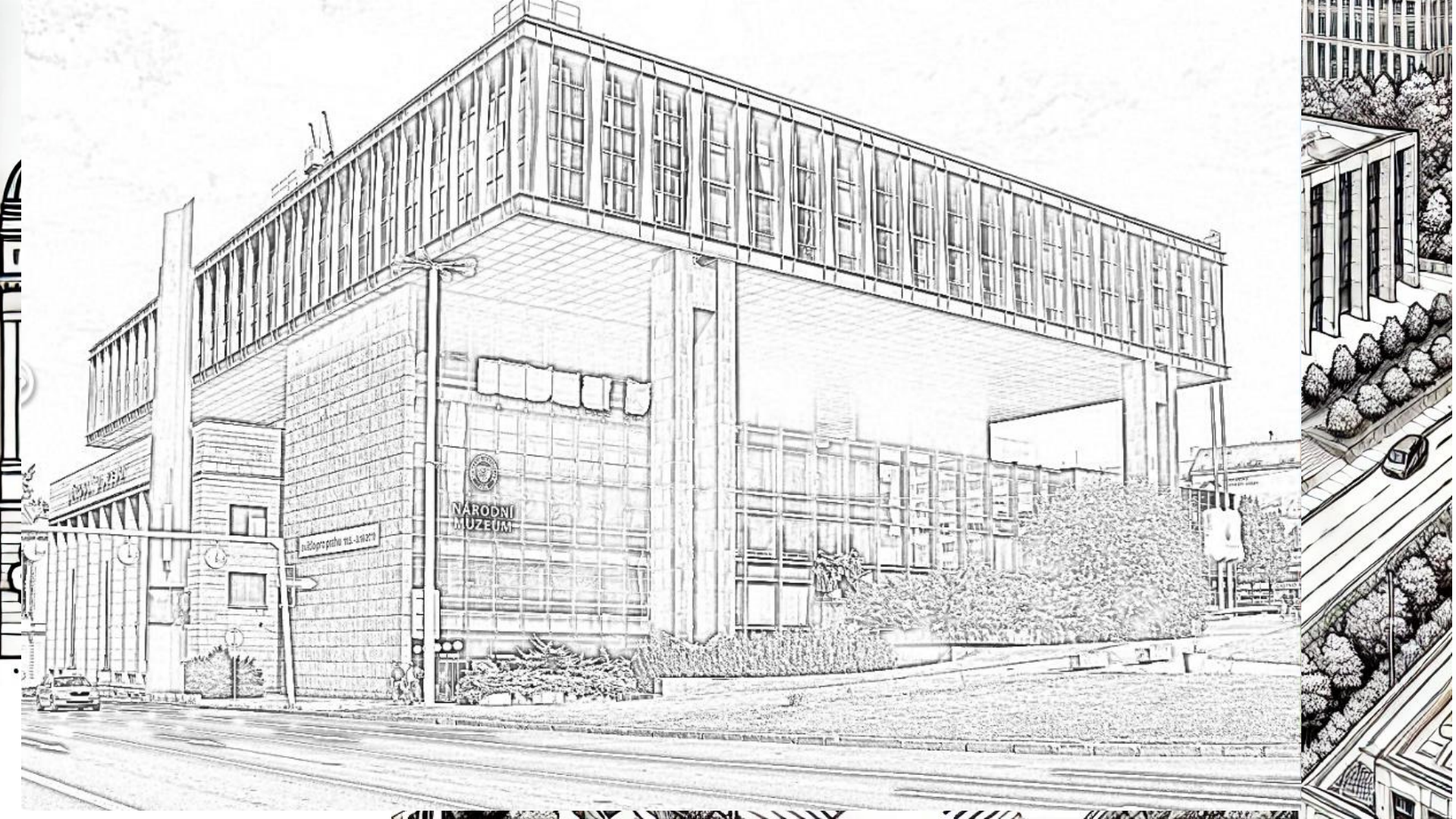
Ještě jeden příklad s psaním

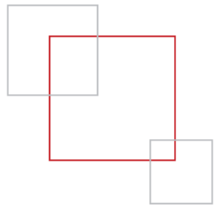
- **Píšu výroční zprávu**
- **Práce s AI (úspora času cca 50%):**
  - **Analyzuj předchozí výroční zprávy**
  - **Pročti si tyto podklady a každý také analyzuj**
  - **Napiš text v rozsahu A, ve stylu B, s důrazem na C, doplň D, pracuj s E, formátuj to jako F...**
    - **Napiš mi osnovu a navrhni XYZ**
- **Práce člověka:**
  - **Text kontroluji, ověřuji, doplňuji, redakčně upravuji, a když jsem si jistý, že bych se pod něj podepsal, dám ho k redakci**

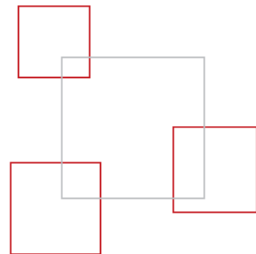

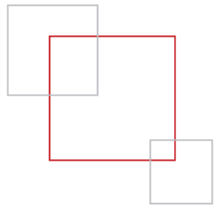

Příklady nejčastějšího využití ChatGPT v MKP

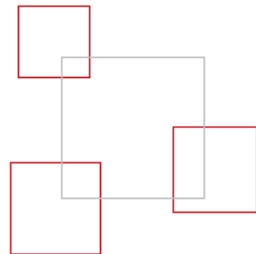
- **Návrhy lekcí**
- **Omalovánky**
- **Brainstorming – když potřebuju příklady pro lekce**
- **Doprovodné obrázky a ilustrace pro plakáty/web**
- **Příspěvky na FB – lepší textace**
- **Analýza textů (třeba zprávy v angličtině, které mají padesát stránek a na připomínky zbývá den)**
- **Rádce (návod na excel, vysvětlení pojmů, první vodítko ke zdrojům...)**
- **...**

Nezapomínám

- Kombinuji nástroje – AI, vlastní síly, canva, a další...
- JÁ mám poslední slovo. Když se mi něco nelíbí, přepíšu to podle sebe.
- První verze nemusí být nejlepší – pokus klidně opakuji
- Nechávám se inspirovat, ne ovládat
- Zkouším to na věcech, které znám – naučím se tak znát limity a hranice
- Prompty nezahazuji
  - V GPT role asistentů
- Že to takhle není navždy...

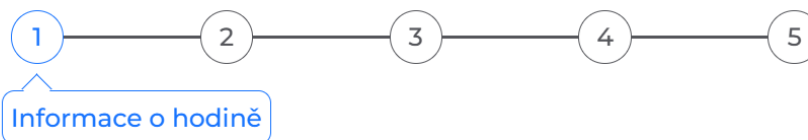
 [Nová příprava](#)

Vaše přípravy

 Dějiny knihoven

 Tvůrčí psaní -
píšeme krátkou
fantasy povídku.
Stylistika, dějový
oblouk, práce s
atmosférou

 Harry Potter

Téma hodiny*

Zadejte téma

Nejlépeších výsledků dosáhnete stručným, ale popisným zadáním. Například: „**Prokletí básníci**“,

 „**Zvířata v lese (veverka, jelen, srna)**“.

Pokud téma vyučujete v cizím jazyce, napište prosím název tématu v tomto jazyce, například „**Mammals**“, nebo jazyk uveďte v závorce „**Savci (anglicky)**“.

Třída*

Vy...

Počet žáků

Vy...

Speciální vzdělávací potřeby žáků

Pokud máte ve třídě žáky se ...

Suplovaná hodina

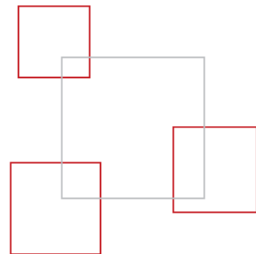
[Volitelná nastavení >](#)

POKRAČOVAT

A ještě pár dalších drobností...

- Potřebuji do lekce hlasovou nahrávku nebo předabovat video
  - <https://elevenlabs.io/>
- „Rozhodl jsem se, že vaše přiznání zhudebním!“
  - <https://suno.com/>
  - <https://suno.com/song/6926b098-2d5a-4259-a27e-7dbb941b875b>
  - <https://soundcloud.com/leonard-maxwell-906004609/sets/basnikuv-koncert>
- Chci si s někým povídat: hlasový asistent
  - <https://ChatGPT.com>
- Potřebuji nejdřív v praxi ukázat, jak funguje strojové učení
  - <https://teachablemachine.withgoogle.com/>

Městská knihovna v Praze

Díky za pozornost!

Míla Linc

Miloslav.linc@mlp.cz

